

Jura, Natur og vandmiljø

Tilstandsændring af eng omfattet af naturbeskyttelsesloven § 3?

Afgørelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnet viser, at der er en grænse for, hvornår yderligere ammoniakpåvirkning af et naturareal er vigtig. Afgørelsen viser også, at det skal vurderes konkret, om de gældende tålegrænseintervaller skal anvendes.

Analyse | 26. juni 2020

Det viser afgørelsen om yderligere ammoniakpåvirkning af naturareal og om brugen af tålegrænseintervaller

- Der er en grænse for, hvornår yderligere ammoniakpåvirkning af et naturareal er vigtig. Hvis den yderligere merbelastning er ubetydelig i forhold til den belastning med næringsstoffer, som arealet allerede er udsat for, vil denne merbelastning ikke medføre en mærkbar forringelse af arealets tilstand. (Og dermed skal den yderligere ammoniakbelastning ikke vurderes som en påvirkning, der vil medføre væsentlige ændringer i arealets naturtilstand).
- Det skal vurderes konkret, om de gældende tålegrænseintervaller skal anvendes. I denne sag skal tålegrænseintervallet på 15-25 kg N/ha/år for "fersk eng" ikke anvendes, idet den omhandlede eng allerede er væsentligt næringsstofpåvirket, og den væsentligste påvirkning af en-gen også efter godkendelse af det ansøgte vil komme fra andre kilder.

Sagen angår ammoniakpåvirkning af eng, som er beskyttet efter naturbeskyttelses-lovens § 3

Skive Kommune giver den 21. august 2018 miljøgodkendelse efter [husdyrbrugloven § 16 a](#) til udvidelse af en svineproduktion. Der er tale om et IE-husdyrbrug, jf. [husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 2, nr. 11](#).

Husdyrbruget er lovligt etableret før 1. januar 2000 og er ikke efterfølgende omfattet af en tilladelse eller godkendelse efter §§ 10–12 i 2007-husdyrbrugloven.

I sagen behandler Miljø- og Fødevareklagenævnet en klage over miljøgodkendelsen vedr. ammoniakpåvirkningen af en nærtliggende eng, som er beskyttet efter [naturbeskyttelseslovens § 3](#). (Engen ligger 60 meter vest for husdyrbruget).

Kommunens vurdering af om merdepositionen af ammoniak vil medføre en tilstandsændring

Kommunen vurderer, at engen ved det ansøgte vil modtage en merdeposition (en øget tilførsel) på 6,2 kg N/ha/år i punktet nærmest husdyrbruget, og at engen ikke vil ændre tilstand som følge af merdepositionen, da engen i forvejen modtager ca. 40 kg N/ha/år og allerede er næringsbelastet.

Faktaboks

Kommunen skal vurdere, om der er væsentlig virkning på miljøet

Kommunen skal vurdere, om den ansøgte udvidelse efter [husdyrbrugloven § 16 a](#) kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, især i forhold til bl.a.:

- natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer.
- jord, grundvand og overfladevand.

Se [husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 34, stk. 1, nr. 2 og 3](#).

Kommunen kan ikke godkende udvidelse af et husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 16 a, hvis husdyrbruget med det ansøgte kan indebære væsentlig virkning på miljøet, som ikke kan imødegås med vilkår. Der fremgår af [husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 24](#).

I forhold til natur, som er beskyttet efter [naturbeskyttelseslovens § 3](#), er en tilstandsændring en væsentlig virkning på miljøet.

Nævnets afgørelse af spørgsmålet om tilstandsændring

Næringsstofpåvirkning af engen

Ang. næringsstofpåvirkning af engen finder nævnet ikke anledning til at tilsidesætte Skive Kommunes vurdering af, at den øgede ammoniakbelastning (merdepositionen) ikke vil medføre væsentlige ændringer i naturtilstanden for engen.

Ændrer tal

Nævnet er dog uenig i kommunens fastsættelse af ruheden for engen og ændrer denne fra skov (S) til blandet natur med lav bevoksning (bn). Derefter fastsætter nævnet følgende værdier:

- Engen vil ved den ansøgte drift modtage en merdeposition fra husdyrbruget på 3,8 kg N/ha/år i punktet nærmest husdyrbruget og en totaldeposition på 15,8 kg N/ha/år.
- Baggrundsbelastningen ændres fra 15, 6 kg N/ha/år til 13,5 kg N/ha/år.
- Den samlede ammoniakdeposition til engen inkl. baggrundsbelastning: 29,3 kg N/ha/år.

Engens tilstand – skal de gældende tålegrænseintervaller anvendes ved vurderingen?

Konkret vurdering

Nævnet udtaler, at det følger af nævnets praksis i sager efter husdyrlovgivningen, at der i forhold til § 3-beskyttet natur som udgangspunkt ikke vil være tale om en tilstandsændring – og dermed en væsentlig virkning på miljøet – såfremt den samlede ammoniakpåvirkning af naturområdet efter godkendelse af det ansøgte ligger inden for en konkret fastsat tålegrænse inden for det gældende tålegrænseinterval for den pågældende naturtype.

Det følger videre, at det skal vurderes konkret, om det gældende tålegrænseinterval overhovedet skal anvendes.

Nævnet henviser til disse citater fra DCE-notat:

(Se afgørelsen side 6)

"Det følger af tabel 2 i DCE-notatet "Opdatering af empirisk baserede tålegrænser" fra september 2018, [12] at tålegrænseintervallet for "fersk eng" er 15-25 kg N/ha/år. Det fremgår dog af tabellens note 1 og 2, at tåle-grænseintervallet for "fersk eng" som udgangspunkt dækker natureng og ikke bør anvendes for arealer med kulturgræsland og/eller hvor den væsentligste påvirkning er fra en hidtil lovlig landbrugsmæssig drift. Den atmosfæriske afsætning skal desuden ses i sammenhæng med andre tilførsler, f.eks. med overfladenær afstrømning."

"Der er i (Bak, 2003) givet en konceptuel beskrivelse af, hvordan empirisk baserede tålegrænser kan differentieres for arealer beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3 med udgangspunkt i områdets tilstand, målsætning og øvrige påvirkninger. Udgangspunktet herfor er, at den vurderede påvirkning (atmosfærisk deposition af kvælstof) i sig selv skal kunne medføre en væsentlig tilstandsændring, hvilket ikke vil være tilfældet, hvor landbrugsdrift er den væsentligste påvirkning eller tilførsler med overfladenært grundvand er den væsentligste kilde til kvælstof."

Nævnets vurdering

Nævnet vurderer, at engen i sagen er en natureng, men at den på grund af de topografiske forhold med markant skrånende driftsarealer mod øst og et tilgrænsende vandløb mod vest i forvejen er væsentligt påvirket af overfladenær afstrømning fra de omkringliggende arealer, og at tålegrænseintervallet på 15-25 kg N/ha/år for "fersk eng" dermed ikke bør finde anvendelse ved vurderingen af, om en merdeposition på 3,8 kg N/ha/år vil medføre en tilstandsændring.

Nævnets sammenfattende vurdering

"Den ansøgte udvidelse af svineproduktionen på [adresse1] vil medføre, at engen vest for husdyrbruget vil modtage en merdeposition på 3,8 kg N/ha/år og en totaldeposition på 15,8 kg N/ha/år.

Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at engen, på grund af de topografiske forhold med markant skrånende driftsarealer mod øst og et tilgrænsende vandløb mod vest, allerede før udvidelsen har modtaget et væsentligt bidrag fra overfladenær afstrømning fra omkringliggende arealer (Jura & Skat-redaktionen: 35 ha dyrkede arealer) i størrelsesordenen 40-50 kg N/ha/år.

Det er på denne baggrund Miljø- og Fødevareklagenævnets vurdering, at tålegrænseintervallet på 15-25 kg N/ha/år for "fersk eng" ikke finder anvendelse, idet den omhandlede eng allerede er væsentligt næringsstofpåvirket, og at den væsentligste påvirkning af engen også efter godkendelse af det ansøgte vil komme fra andre kilder.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder efter en samlet vurdering ikke grundlag for at tilsidesætte Skive Kommunes vurdering af, at den øgede ammoniakbelastning ved det ansøgte ikke vil medføre væsentlige ændringer i naturtilstanden for engen vest for husdyrbruget. Nævnet har ved vurderingen lagt til grund, at engen i forvejen er næringsbelastet, og at en merbelastning på 3,8 kg N/ha/år vil være forholdsvis ubetydelig set i forhold til de øvrige næringsstofkilder til engen, hvorfor det må lægges til grund, at merbelastningen ikke vil resultere i en mærkbar forringelse af engens tilstand."

Se [Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse 18/07810 af 15. november 2019](#).

Emneord

§3

Ammoniakregulering

Husdyrgodkendelse

+1

Vil du vide mere?

Joan Fuglsig Andresen

Konsulent

SEGES

jfa@seges.dk

+45 8740 5212

Støttet af

STØTTE AF
Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES	Tlf.	87 40 50 00
Agro Food Park 15	Fax.	87 40 50 10
8200 Aarhus N	Email	info@seges.dk

